

[Начало](#) > ... > [Вашите Права](#) > [Жертви На Престъпления](#) > [Права На Жертвите – По Държави](#) > 4 -
Обезщетение

4 - Обезщетение

Каква процедура се следва при търсене на обезщетение от извършителя за причинените вреди? (напр. съдебно дело, граждански иск, процедура за встъпване в производството)

Наказателно-процесуалният кодекс на Република България урежда реда за предявяване на иски за обезщетение на пострадалите от престъпления в наказателното производство. Ако пострадалият не предяви претенция за обезщетение в наказателния процес или счита, че присъдената компенсация не покрива всички претърпени вреди, има право да предяви иск за обезщетение съгласно разпоредбите на Закона за задълженията и договорите пред гражданския съд, като делото се разглежда по реда, предвиден в Гражданския процесуален кодекс.

Граждански иск за обезщетение на вредите и за установяване на пострадалия, като граждански ищец се предявява в съдебното производство най-късно до започването на разпоредителното заседание пред първоинстанционния съд. Съдът изпраща съобщение за насрочване на разпоредителното заседание, като в 7-дневен срок от връчването на съобщението пострадалият или неговите наследници могат да направят искания за конституиране като частен обвинител и граждански ищец, а ошетеното юридическо лице – като граждански ищец.

Гражданският иск може да бъде подаден от пострадалия или от неговия повереник. Молбата може да бъде устна или писмена. Гражданският иск трябва да съдържа: трите имена на подателя и на лицето, срещу което се предявява искът; наказателното дело, по което се подава; престъплението, от което са причинени вредите, и характерът и размерът на вредите, за които се иска обезщетение. Гражданският иск в съдебното производство може да бъде предявен както срещу подсъдимия, така и срещу други лица, които носят гражданска отговорност за вредите, причинени от престъплението.

Доказателствата трябва да бъдат представени в съдебното производство. Гражданският ищец има право да участва в съдебното производство; да иска обезпечаване на гражданския иск; да се запознава с делото и да прави необходимите извлечения; да представя доказателства; да прави искания, бележки и възражения и да обжалва актовете на съда, които накърняват неговите права и законни интереси.

Такси за съдебни разноси или други разходи, свързани с гражданския иск, не се дължат от пострадалия.

Пострадалият/гражданският ищец могат да упълномощават повереник. Когато пострадалият/гражданският ищец представи доказателства, че не е в състояние да заплати адвокатско възнаграждение, желае да има повереник и интересите на правосъдието изискват това, съдът, който разглежда делото като първа инстанция, му назначава повереник.

Първоинстанционният съд се произнася по гражданския иск с определение, което се обявява в разпоредителното заседание. Отказът на съда трябва да бъде мотивиран. Отказът не може да бъде обжалван.

Отказът на наказателния съд по граждански иск не може да бъде обжалван. Пострадалият има право да предяви иск за обезщетение пред гражданския съд и делото се разглежда в съответствие с процедурата, установена в Гражданския процесуален кодекс. Ако наказателното дело не е приключило, гражданският иск пред гражданския съд ще бъде спрял до приключване на наказателното дело.

След като извършителят на престъплението е осъден, пострадалият може да подаде молба до съда за издаване на изпълнителен лист. Изпълнителният лист дава право на пострадалия да образува изпълнително дело пред съдебен изпълнител, за удовлетворяване на присъденото му от съда обезщетение.

Съдът е разпоредил на извършителя да ми плати обезщетение. Какво трябва да направя, за да бъда сигурен, че извършителят ще ми плати?

Виж предходния въпрос!

Ако извършителят не ми плати, може ли държавата да ми плати авансова сума? При какви условия?

Не!

Имам ли право на обезщетение от държавата?

В Република България по силата на Закона за подпомагане и финансова компенсация на пострадали от престъпления, финансова компенсация могат да получат български граждани или граждани на държави - членки на Европейския съюз и чужди граждани в случаите, когато са пострадали от престъплението тероризъм или, предвидени в международен договор, по който Република България е страна. Финансовата компенсация от държавата се предоставя за претърпени имуществени вреди, пряка последица от следните престъпления:

- тероризъм; умишлено убийство; опит за убийство; умишлена тежка телесна повреда; блудство; изнасилване; трафик на хора;
- престъпления, извършени по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група;
- други тежки умишлени престъпления, от които като съставомерни последици са настъпили смърт или тежка телесна повреда.

Имам ли право на обезщетение, ако извършителят не бъде осъден за престъпление?

Пострадалите от престъпления получават правото си да потърсят финансова компенсация от държавата след приключване на наказателното производство, с влязъл в сила акт на органите на съдебната власт:

- осъдителната присъда, включително в случаите, когато делото е било разгледано в отсъствие на подсъдимия;
- споразумението за решаване на делото в досъдебното производство;
- прокурорския или съдебния акт, с който наказателното производство е било прекратено, с изключение на случаите, когато прекратяването е на основание чл. 24, ал. 1, т. 1, 7, 8а и 9 от Наказателно-процесуалния кодекс;
- прокурорския или съдебния акт, с който наказателното производство е било спряно поради неразкриване на извършителя на престъплението.

Имам ли право на плащане по спешност (извънредно плащане), докато се чака решението по иска ми за обезщетение?

Не!

■ Последна актуализация: 04/07/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази

страница.